

Έκθεση της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη Διερεύνηση Θεμάτων που Αφορούν σε Δάνεια Πολιτικά Εκτεθειμένων Προσώπων αναφορικά με την εκ πρώτης όψεως επισκόπηση της λεγόμενης «Λίστας Γιωρκάτζη»

Παρόντες:

Δημήτρης Συλλούρης, πρόεδρος	Μιχάλης Γιωργάλλας
Μάριος Μαυρίδης	Γιώργος Πεردίκης
Στέφανος Στεφάνου	Λίνος Παπαγιάννης

Η Ad Hoc Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τη Διερεύνηση Θεμάτων που Αφορούν σε Δάνεια Πολιτικά Εκτεθειμένων Προσώπων συνήλθε σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουλίου 2020 και συζήτησε ζητήματα που προκύπτουν από προεπισκόπηση της λεγόμενης «λίστας Γιωρκάτζη» (εφεξής «Λίστα»), η οποία είχε λάβει χώραν σε συνεδρία της επιτροπής, ημερομηνίας 10 Ιουλίου 2020.

Σημειώνεται ότι για το ίδιο θέμα, όπως και για ευρύτερα ζητήματα που αφορούν σε δάνεια Πολιτικά Εκτεθειμένων Προσώπων (ΠΕΠ), είχαν πραγματοποιηθεί επίσης μέχρι τις 28 Ιουλίου 2020 άλλες τρεις συνεδρίες, στις 10, 13 και 22 Ιουλίου 2020. Το ζήτημα απασχόλησε επίσης αριθμό συσκέψεων του Προέδρου και των αρχηγών ή εκπροσώπων των κομμάτων της Βουλής των Αντιπροσώπων που πραγματοποιήθηκαν την 1η, στις 3 και 8 Ιουλίου 2020, ενώ στις 17 Ιουλίου 2020 για το ίδιο θέμα πραγματοποιήθηκε κοινή συνεδρία της Ad Hoc Επιτροπής και της σύσκεψης του Προέδρου και των αρχηγών ή εκπροσώπων των κομμάτων της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι, βάσει δοθέντων από τη Σύσκεψη του Προέδρου και των αρχηγών ή εκπροσώπων των κομμάτων της Βουλής των Αντιπροσώπων ειδικών όρων εντολής, η Επιτροπή στην πρώτη συνεδρία της μετά τη σύστασή της, θα έπρεπε να αποφασίσει και να υποβάλει εισήγηση στην Ολομέλεια του σώματος και ειδικότερα στη συνεδρία ημερομηνίας, 17 Ιουλίου 2020 για δημοσιοποίηση ή μη αυτούσιας της Λίστας.

Στην πορεία συζήτησης διαμορφώθηκαν και τέθηκαν ενώπιον της Ολομέλειας του σώματος προς έγκριση δύο σχέδια απόφασης ως ακολούθως:

1. Με το πρώτο σχέδιο απόφασης υποβλήθηκε εισήγηση για δημοσιοποίηση της αυτούσιας της Λίστας στις 17 Ιουλίου 2020, υπό την αίρεση της έκδοσης της σχετικής απόφασης της Βουλής από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας διά δημοσίευσης αυτής στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.
2. Με το δεύτερο σχέδιο απόφασης υποβλήθηκε εισήγηση για δημοσιοποίηση της Λίστας στις 31 Ιουλίου 2020, ώστε στο μεταξύ να επέρχονταν σε αυτήν οι δέουσες διορθώσεις προς επικαιροποίησή της. Η ανάγκη αυτή προέκυψε ύστερα από την εκ πρώτης όψεως επισκόπησή της, κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι η Λίστα ως είχε κατατεθεί από την τέως Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου κ. Χρυστάλλα Γιωρκάτζη περιείχε λανθασμένα και ανακριβή στοιχεία.

Τονίζεται ότι για σκοπούς δημοσιοποίησης της Λίστας στις 31 Ιουλίου 2020 βάσει του δεύτερου υπό αναφορά σχεδίου απόφασης είχαν, επίσης, τεθεί συγκεκριμένοι όροι, οι ακόλουθοι:

1. Η Λίστα να παραπεμπόταν στον νυν Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, ώστε υπ' ευθύνη του να διακριβωνόταν κατά πόσο πράγματι τα περιληφθέντα στη Λίστα ΠΕΠ εμπίπτουν στον ορισμό του όρου «Πολιτικά Εκτεθειμένο Πρόσωπο», όπως επίσης κατά πόσο τα αντίστοιχα δάνεια ορθά και σύμφωνα με τις σχετικές εποπτικές οδηγίες έχουν χαρακτηρισθεί ως μη εξυπηρετούμενα.
2. Να εδίδετο στο μεταξύ και μέχρι τις 31 Ιουλίου 2020, ημερομηνία δημοσιοποίησης της Λίστας, σύμφωνα με το υπό αναφορά σχέδιο απόφασης, η ευκαιρία στα επηρεαζόμενα πρόσωπα να καταθέσουν τις απόψεις τους στην επιτροπή.

Επισημαίνεται, επίσης, ότι τρίτο σχέδιο απόφασης, το οποίο προέκυψε μεταγενέστερα και πιο συγκεκριμένα μετά την κοινή συνεδρία επιτροπής και της Σύσκεψης του Προέδρου και των αρχηγών ή εκπροσώπων των κομμάτων στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 17 Ιουλίου 2020, με απόφαση της ολομέλειας του σώματος που λήφθηκε αυθημερόν, το διατακτικό της απόφασης περιελήφθη τελικά στους γενικούς όρους εντολής της επιτροπής. Συναφώς και σύμφωνα με το τελευταίο αυτό σχέδιο απόφασης, η Ολομέλεια του σώματος καλείτο να ζητήσει από τα κρατικά αρμόδια θεσμικά όργανα να προχωρήσουν αμέσως σε διερεύνηση του τρόπου διαμόρφωσης και σύνταξης της Λίστας, ώστε να διαφανεί κατά πόσο σε αυτή έχουν περιληφθεί πρόσωπα που δε θα έπρεπε να είχαν περιληφθεί και των οποίων η συμπερίληψη εκθέτει αυτά ανεπανόρθωτα. Περαιτέρω, εάν από τη σχετική έρευνα διαπιστωθεί ότι προκύπτουν οποιεσδήποτε ευθύνες για πρόσωπα που συνέβαλαν στην ετοιμασία της Λίστας, αυτά να κατονομασθούν και να αποδοθούν οι δέουσες ευθύνες.

Όπως είναι γνωστό, εν τέλει η Ολομέλεια του σώματος ενέκρινε κατά πλειοψηφία το πρώτο σχέδιο απόφασης βάσει του οποίου η Λίστα, υπό την αίρεση της έκδοσής της διά δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας βάσει του Άρθρου 52 του Συντάγματος, θα έπρεπε να δημοσιοποιηθεί αυτούσια στις 17 Ιουλίου 2020.

Σημειώνεται και πάλιν ότι η Λίστα δόθηκε στα μέλη της επιτροπής από τον Πρόεδρο της Βουλής και πρόεδρο της επιτροπής σε συνεδρία της επιτροπής, ημερομηνίας 10 Ιουλίου 2020. Στη συγκεκριμένη συνεδρία τα παρευρεθέντα μέλη της επιτροπής είχαν την ευκαιρία να επιθεωρήσουν τη Λίστα και να καταλήξουν σε εκ πρώτης όψεως παρατηρήσεις για τον τρόπο παρουσίασης, τη δομή και τα στοιχεία που έχουν περιληφθεί σε αυτή, ακολούθως δε σύμφωνα με δέσμευσή τους να την επιστρέψουν στον πρόεδρο

της επιτροπής. Συναφώς και όπως είχε διαπιστωθεί στο τότε στάδιο από όλα τα μέλη της επιτροπής, η Λίστα περιέχει λανθασμένα και ανακριβή στοιχεία, τα οποία όπως είχε κριθεί ήταν δυνατόν να οδηγήσουν σε λανθασμένες εντυπώσεις και παραπλάνηση των πολιτών. Παρά ταύτα, ενώ είχε διαπιστωθεί η ανάγκη διόρθωσης και επικαιροποίησής της, κρίθηκε ταυτόχρονα ότι επί μακρόν συζήτηση του όλου θέματος θα προκαλούσε φθορά και θα έπληττε το καλώς νοούμενο δημόσιο συμφέρον. Ως εκ τούτου, από μερίδα μελών της επιτροπής είχε αποφασισθεί η υποβολή της εισήγησης που περιλήφθηκε τελικά στο πρώτο σχέδιο Απόφασης προς την Ολομέλεια του σώματος για δημοσιοποίηση της Λίστας αυτούσιας στις 17 Ιουλίου 2020, όπως πιο πάνω έχει αναλυτικά εκτεθεί.

Στην παρούσα φάση και λαμβάνοντας υπόψιν όλα τα πιο πάνω, η επιτροπή κρίνει σκόπιμο να υποβάλει στο σώμα την παρούσα ενδιάμεση έκθεσή της, παραθέτοντας τα προκαταρκτικά ευρήματα των μελών της, όπως αυτά έχουν προκύψει από την προεπισκόπηση της Λίστας, τα οποία έχουν ως ακολούθως:

1. Κανένα μέλος της επιτροπής δεν έχει ικανοποιηθεί από το συγκεκριμένο έγγραφο, καθότι εμφανώς εμπεριέχει λάθη, ανακρίβειες, κενά και παραλείψεις.
2. Γίνεται αποδεκτό από όλα τα μέλη της επιτροπής ότι το συγκεκριμένο έγγραφο δε δύναται να αποτελέσει τη βάση και/ή το αντικείμενο ορθής και αξιόπιστης έρευνας περί της ουσίας και των παραμέτρων του όλου θέματος.

Κρίνεται σκόπιμο στην παρούσα έκθεση να αναφερθεί σχετικά ότι στη συνεδρία της επιτροπής, ημερομηνίας 22 Ιουλίου 2020, ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου κ. Κωνσταντίνος Ηροδότου ο οποίος παρευρέθηκε στην εν λόγω συνεδρία, κλήθηκε να ενημερώσει την επιτροπή για τον τρόπο με τον οποίο έγινε η συλλογή των στοιχείων που περιλαμβάνονται στη Λίστα από την τέως Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου κ. Χρυστάλλα Γιωρκάτζη. Συναφώς, ο εν λόγω αξιωματούχος

κατέθεσε στην επιτροπή σχετική επιστολή ημερομηνίας 17 Ιανουαρίου 2019 από την οποία διαπιστώνεται ότι τα στοιχεία που περιλήφθηκαν στη Λίστα δεν βρίσκονται στην κατοχή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, αλλά είχαν ζητηθεί ειδικά από την τέως αξιωματούχο, η οποία και είχε απευθυνθεί γενικά σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα, ζητώντας σχετικές πληροφορίες σχετικά με ΠΕΠ μέχρι και τις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Στην ίδια επιστολή, για σκοπούς καθορισμού του όρου «Πολιτικά Εκτεθειμένο Πρόσωπο», τα πιστωτικά ιδρύματα παραπέμπονταν στον αντίστοιχο όρο του περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμου [Αρ. Νόμου 188(Ι) του 2007]. Συναφώς, ο ορισμός «πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα» στον οποίο παραπέμπονται σχετικά τα πιστωτικά ιδρύματα, προβλέπει σε γενικές γραμμές ότι τέτοια πρόσωπα είναι τα φυσικά πρόσωπα στα οποία έχει ανατεθεί σημαντικό δημόσιο λειτούργημα στη Δημοκρατία ή σε άλλη χώρα, τον άμεσο στενό συγγενή τέτοιου προσώπου, καθώς και πρόσωπο γνωστό ως στενός συνεργάτης τέτοιου προσώπου.

Επιπροσθέτως των πιο πάνω, ο νυν Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας δήλωσε στην επιτροπή ότι προφανώς για τη συλλογή των υπό αναφορά στοιχείων, προκύπτει ότι δεν ενημερώθηκε ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (EEM/SSM) ως θα έπρεπε, αφού τέτοια στοιχεία έχουν ζητηθεί και από συστημικές τράπεζες που εποπτεύονται από τον εν λόγω μηχανισμό.

Η επιτροπή υπό το φως των πιο πάνω, καταλήγοντας δηλώνει ότι στο πλαίσιο των ευρύτερων ζητημάτων που εμπíπτουν στους όρους εντολής της, ήτοι της διερεύνησης θεμάτων που αφορούν σε δάνεια ΠΕΠ, θα συνεχίσει τη διερεύνηση ζητημάτων που προκύπτουν από τη Λίστα, με κύριο στόχο την εξακρίβωση της μεθοδολογίας καταχώρισης των περιληφθέντων σε αυτήν προσώπων και την αξιολόγηση της ακολουθηθείσας διαδικασίας χαρακτηρισμού των αντίστοιχων δανείων ως «μη

εξυπηρετούμενων». Εντός του ιδίου πλαισίου, ενεργώντας, θα εξετάσει επίσης περιπτώσεις ΠΕΠ που έχουν μη εξυπηρετούμενα δάνεια ή είναι εγγυητές σε τέτοια δάνεια και δεν έχουν περιληφθεί στη Λίστα, όπως και τους λόγους για τους οποίους αυτά δεν περιλαμβάνονται στη Λίστα.

Τέλος, βάσει του επιπρόσθετου όρου εντολής που προέκυψε, σύμφωνα με τα πιο πάνω σε μεταγενέστερο στάδιο με απόφαση της Ολομέλειας του σώματος, ημερομηνίας 17 Ιουλίου 2020, θα εξετάσει επίσης τον τρόπο διαμόρφωσης και σύνταξης της Λίστας, ώστε να διαφανεί κατά πόσο σε αυτή περιλαμβάνονται πρόσωπα που δε θα έπρεπε να είχαν περιληφθεί και των οποίων η συμπερίληψη τα εκθέτει ανεπανόρθωτα. Σε περίπτωση που από την εν λόγω έρευνα διαπιστωθεί ότι προκύπτουν οποιεσδήποτε ευθύνες για πρόσωπα που συνέβαλαν στη διαμόρφωσή της κατά τον δεδομένο τρόπο, η επιτροπή θα προχωρήσει να τα κατονομάσει, αποδίδοντας τις δέουσες ευθύνες.

30 Ιουλίου 2020